

# TEHNIKA

# ÜLIIKOOL



Nr 13 (1531)

14. juuni 1999

Ilmub 30. aprillist 1949

Hind 2 kr

## ÕPPEAASTA LÕPP

**Intervjuu annab rektor  
Olav Aarna**

### I Ülikooli toimingud

Käes on juuni, viimaste eksamite tegemise, lõputööde kaitsmise ja lõpuaktuste aeg. Kuuldavasti lõpetab sel kevadel Tehnikaülikooli peaaegu kaks korda suurem arv üliõpilasi kui eelmistel lähiaastatel. Ülikooli nõukogu on asunud välja töötama TTÜ arengukava kuni aastani 2005. Arutelud on pooleli ja kestavad sügiseni.

Seega lõpetab ülikool oma traditsioonilisi tegemisi praegusel, arvult 81., õppeaastal, ning valmistub järgmiseks, 82. õppeaastaks.

**Milline võiks olla teie hinnang lõppevale õppeaastale?**

Minu arvates oli see üsna hea ja õnnestunud õppeaasta oma tulemuste poolest. Rõhutaksin eelkõige kahte momenti.

Esiteks jõuab esimest ringi lõpule Tehnikaülikooli õppekavade akrediteerimine, mis on läinud edukalt. Seeütle on põhjust kõigil, eelkõige aga akadeemilisel personalil, rõõmu tunda.

Loomulikult on akrediteerimise eel käinud enesehindamine ja välisekspertide kaasabil ka n-ö näpuga puudustele näitamine. Aga ma leian, et see protsess on igati terve nähtus, kui me harjume iseenda tegevusele kriitiliselt vaatama, seda nii tänasel hetkel kui ka retrospektiivselt. Sellest lähtuvalt õpime ka oma edaspidist tegevust kujundama.



Akrediteerimisprotsessi ühe raundi edukas lõpulejõudmine on kahtlemata lõppeva õppeaasta aktiivsele poolele.

Teine sellega lähedalt seotu on põhiõppe, st kraadieel- ja bakalaureuseõppe teema. Kui käesoleva õppeaasta alguses ütlesime, et magistriõppes on toimunud murrang, kus varasematel aastatel paisu taha kogunenud suur hulk lõpetamata magistrante hakkas tundma tõsist igatsust puuduvate dipolomite järele, siis nüüd, õppeaasta lõpus tuleb sedasama öelda põhiõpingute lõpetajate kohta. Kui meil sel kevadel saab diplomi ligi 700 põhiõppe lõpetajat



ja sügissemestril tuleb neile veel lisa, siis võib küll tunnistada, et siingi on läbimurre teoks saanud.

### **Kas seda võib TTÜ lõpetamise buumiks nimetada?**

Ei ma ei arva... Sõltub muidugi sellest, kuidas seda buumi defineerida. Arvan, et see on pigem üsna loomulik mitme paralleelse protsessi ühismõju tulemus.

Ühest küljest see, et sinna nn nähtamatu tammi taha on piisavalt suur hulk tudengeid kogunenud, kellel just parajasti diplomi jagu lõpetamisest veel puudu oli.

Teiseks oleme õppekorralduse reeglite karmistamisega ka nn kuumade orade poolt tugevdanud.

Ja kolmandaks oleme kahel viimasel aastal lisaks oradele ka präänikuid riputanud, st premeeritakse otsest tulemuslikkust: juhendajad saavad kaitsmiste pealt vastava tasu. Ülikooli eelarves on selleks eraldi "Õppetegevuse stimuleerimise fond".

Sedasorti murrang on ilmsesti toimumas ka doktoriõppes, mida tõendavad samuti arvud. Kui seni rääkisime 1-2-3 doktoritöö kaitsmisest aastas, siis nüüd on üksnes kevadsemestri jooksul toimunud neid ligi 10.

Mis puudutab veel põhiõpet, siis Damoklese mõõgana ripub nende üliõpilaste peade kohal ka maksustatav üleõppimise aeg, aga see hakkab tükki maaad kaugemas tulevikus oma mõju avaldama, hakates seadusliku mehhanismina tööle alles kahe või nelja aasta pärast.

**Kas ülikoolist väljapoole jääv ühiskondlik ootusseisund on ka kuidagi muutunud? Kas meie ühiskonnas soodustatakse teie meelest seda, et ülikool annaks kõrghariduse võimalikult palju, kiiresti ja hästi? Kas ühiskond on juba nõus eraldama oma arenguks rohkem raha - sest ülikool üksi võib ju oma präänikute ja piitsadega rabeleda palju tahab, kui ikka eelistatakse maksta harimatus ja nahaalsuse eest, siis...**

Vaevalt et ühiskond üldse kunagi hakkab liiga selgelt või liiga alasti terminites välja ütleva seda, et näete, paneme raha lauale, ja jookse nüüd.

Aga mulle tundub, et mingid nihked on siiski toimunud. Kui 90aastate algul krahmati kõiki, kes aasta või teise siin midagi õppinud oli ja tõmmati nad tööle, siis nüüd on meile siin paljudele jäänud mulje, et vähemasti suured firmad ajavad juba üsna selget personalipoliitikat.

Näitena võin tuua Ericsson Eesti AS, kellega TTÜ-l on koostööleping. Nemad ütlevad otse, et tehke oma praktikad või diplomitööd meil siin, aga töölepingu me sõlmime pärast seda, kui teil on diplom ette näidata. See ongi lõpetatud kõrghariduse väärtustamine.

Asi pole ju ainult rahapakis, suurt raha võib ka niisama välja pakkuda. On vaja väärtustada ka hariduse formaalset külge. Loodetavasti muutub see positiivne nihe Eestis masiliseks. Tooniandvad firmad on niisuguse hoiaku juba võtnud.

### **Paar sõna ka käsilolevast arengukavast.**

TTÜ nõukogu on, jah, alustanud arengukava koostamist. See jätkub eeloleval õppeaastal. Praegu ei ole päris kindlalt fikseeritud ajalist verstaapostit, mis hetkeks see valmis peab saama. See on tähtis dokument ja teda tuleb korduvalt täiendada. On ettepanek ajalehele võtta see teema sügisel uuesti üles.

**Ülikooli inimesi huvitavate teemade hulka sobib kindlasti küsimus, kui palju muudab meie elu ja tööd vabariigi valitsuse pakutav säästueelarve, ja eriti just need miljonid, mis kaovad TTÜ eelarvest.**

Eelarve vähendamine ei peaks mõjuma Tehnikaülikoolis tööle. Küll aga mõjutab ta nii või teistmoodi meie elu, mida ta on natuke juba ka teinud. Eelarve vähendamise ülimalt reaalse ohuga seoses on ülikooli valitsus võtnud vastu otsuse, millega on vähemalt kuni uue õppeaasta alguseni külmutatud riigieelarvest makstavad ametipalgad ja välis-  
tatud nende tõus.

**Mingeid muid objekte või protsesse raha vähesus ei ohusta? Mehaanikamaja juurdeehitus jääb soojustamata?**

Tehnikaülikooli juhtkond on seda meelt, et see ei peaks mehaanikamaja juurdeehituse jätkamist pidurdama. Isegi kui need ettenähtud kolm miljonit riigieelarvest ära võetakse.

**Kolm miljonit... Ega see vist nii suur summa nüüd ka ei ole, mida hirmsasti taga nutta?**

Olgem täpsed - jutt käib kolm pluss kolmest miljonist kroonist. Üks läheb kapitaalehituselt, teine õppekuldelt.

Aga alati oleks võinud hullemini minna. See on minu põhil filosoofia.

## II

## Kreekas riigivisiidil

**23.-29. maini toimus president Lennart Meri riigivisiit Kreekasse. Presidendi ametlikku saatjaskonda kuulusite ka teie, prof Aarna. Kuidas läks?**

Riigivisiidi delegatsiooni paneb kokku presidendi kantselei. Vabariigi presidendil on olnud kena komme lülitada delegatsiooni koosseisu (kokku kaks tosinat inimest) enamasti alati ka üks avalik-õigusliku ülikooli rektor.

Alati on delegatsiooni liige riigisekretär, paar ministrit (seekord majandus- ja välisminister), välisministeeriumi ja presidendi kantselei protokolljuhid.

Minul oli au sattuda sellisele visiidile juba teist korda. Viis aastat tagasi juunis käisin koos presidenti saatva delegatsiooniga 10 päeva ametlikul visiidil Hiinas.

**Missugust kasu nii kõrgetasemeline reis teenib?**

Tehnikaülikoolile otsest ja hetkel mõõdetavat kasu siin mõistagi olla ei saa. Tegemist on ikkagi riigivisiidiga, millest kasu saab kõigepealt Eesti Vabariik. Kasu on selles, et Kreeka sai vähemasti riigivõimu tasandil vahetute kontaktide läbi näha ja tunda, mis see Eesti on. Ei pruugi eriti kahelda, et lõuna- või õieti kagupoolses Euroopa osas Eestit ei tunta või teatakse meist väga puudulikult. Saadiku ja tutvustaja rolli oskab president Meri hiilgavalt täita, ja selles oli taas kord võimalik kohapeal veenduda. Ta leiab alati häid, eri rahvaid ühendavaid pidepunkte, mida ta tunnetab justkui mingi kaheksanda meelega.

**Kas olite esimest korda Kreekas?**

Jaa.

**Kas teil otsest kohustust esineda (loeng, ettekanne, kohtumine vms) ka oli?**

Osalesin peaaegu kõikidel ametlikel kohtumistel. Ametliku visiidi programmis oli presidendi aulaloeng Ateena Ülikoolis. Kõige vahetum roll oligi mul täita sealsamas ülikooli rektoraadis põgusatel vestlustel ülikooli juhtidega.

**Kas Kreekast jäi meelde toiminguid, muljeid või arvamusi, mida lisada seni ajakirjanduses avaldatud informatsioonile?**

Esimesel päeval kohtusime Kreeka Vabariigi presidendiga. Presidendi palees toimus pidulik vastuvõtt ja pärast seda asuti ametlikele läbirääkimistele, mille lõpus kirjutati alla kolmele Eesti ja Kreeka vahelisele kokkuleppele, mis puudutavad transiiti, turismi ja kultuuri ning teadust.

Toimusid veel kohtumised parlamendi juhatuse ja peaministriga.

Mis puudutab muljeid, siis ühe kergendustunde tabaks küll välja ütelda: kui me siin Eestis oleme oma arvates kuidagi loperguselt arenenud selles mõttes, et kolmandik Eesti elanikkonnast ja veelgi suurem osa majanduspotentsiaalid on Tallinna või selle lähiumbrusse kogunenud, siis kreeklased on veel hüllemas olukorras. Nende 10,5 miljonist elanikust on 5 miljonit suutnud suhteliselt lühikesel lähimineviku jooksul Ateena linna koonduda. Koos kõige sellest tulenevaga.

Kreeka on loomulikult juba tänu oma ajaloole põnev ja suhteliselt vastuoluline maa. Minu jaoks natuke ootamatu oli see üllatav arhitektuuriline auk 2500 aastase mineviku ja 20. sajandi vahel. See tähendab, et põhiosa Ateena linnast on tekkinud viimase sajandi jooksul, ning on ausalt öelda üsna ilmetu. Ilmestavad seda linna tõepoolest ainult Akropol ja veel mõned kaugemal minevikku meelde tulevad paigad.

**Müügiartikkel Kreekas ongi ainult minevik?**

Põhiliselt küll, jah. Ta on väga tugeva turismiorientatsiooniga maa, kus 15-20% rahvuslikust tulust saadakse — ülekantud tähenduses — oma mineviku müümisest erinevas vormis.

## Lõpetuseks

*Ülikool saadab teele lõpetajad ja avab ukse sisseastujatele. Tehnikaülikool võtab eeloleval õppeaastal vastu ligikaudu 1500 uut üliõpilast bakalaureuse- ja diplomioppesse, üle 250 magistrioppesse ja 40 doktorioppesse. Dokumentide vastuvõtt on 28. juunist 9. juulini. Sügissemester algab 30. augustil.*

*Augusti lõpus teeb rektor professor Olav Aarna oma traditsioonilise kokkuvõtte 1998/99. õppeaasta tegevusest ja tulemustest Tallinna Tehnikaülikoolis. Nii on ikka ja alati olnud.*

*On vaid üks erinevus, mille poolest see õppeaasta vahetus on pisut eriline - professor Aarnal algab valimisperioodi viimane aasta rektori ametis. Intervjuu jätkub sügisel.*

*Seniks aga palus rektor soovida ajalehe kaudu kõigile rahulikku und vaatamata säästueelarvele, mis puudutab ülikooli ju küll, aga mitte niivõrd, et põhi-protsessid seisma jääksid. Samuti soovib prof Aarna ülikoolirahvale ilusat puhkust.*

Urmi Reinde

## Teated

## 24. mail

ilmus Eesti Üliõpilasteleht. Varem on selline terve Eesti üliõpilaskonna häälekandja ilmunud aastatel 1914-1940. Esimeses numbris on juttu üliõpilastelehe ajaloost, Tallinna üliõpilasküllast, tudengist ja jalgrattast, seminaridest, eestlaste arvamusest soomlaste kohta, Estonia Talveaia ja Tallinna ülikoolide koostööst ning teateid lähenevate üliõpilaste ürituste kohta. Esimene number on kättesaadav vaid interneti teel aadressilt [www.ut.ee/yliopilasteleht](http://www.ut.ee/yliopilasteleht).  
Lehe peatoimetaja on **Fred Puss**.

## 30. mail

oli Kalevi Spordihallis Tehnikaülikooli Akadeemilise Meeskoori ja Tartu Akadeemilise Meeskoori sõprusmäng korvpallis. Tõsi-sportlik kohtumine lõppes tehnikaülikooli laulumeeste veenva 75:30 võiduga. Mängu viistasid **Joann Lössov** ja **Valdu Suurkask**.

## 31. mail

valis Tehnikaülikooli Akadeemiline Meeskoor 15-liikmelise juhatuse järgmiseks tegevushoajaks. Koori presidendina jätkab **Priit Haljak** (lõpetanud 1993 autodunduse), koorivanemana **Tamar Tulvik** (1993, aparaadiehitus). Kooris on praegu 105 liiget. Sügisest võetakse vastu uusi liikmekandidaate.

## 1. juunil

TTÜ valitsuse istung. Täpsustati õppetee-nustasumäärasid välismaalastele, kes ei ela alaliselt Eestis; arutati [www](http://www) kaudu kättesaadavatele materjalidele esitatavaid nõudeid, kinnitati ETF uurimistoetustelt võetav üldkululõiv 2000. aastaks ja jagati infot võimalikust eelarvehahendite vähendamiseks.

## 1. juunil

Geenitehnoloogia keskus teatas, et **Eola Valdre** Helsingi Ülikooli Haartmani Instituudist peab seminari teemal "Endoteeli-spetsiifilised faktorid angiogeneesi regulatsioonis".

## 1. - 4. juunil

viibisid materjalitehnika instituudi professor **Enn Mellikov** ja vanemteadurid **Jüri Krustok**, **Vello Valdna** ja **Jaan Hiie** rahvusvahelisel konverentsil "The European Materials Research Society" Strasbourgis Prantsusmaal. Nad esinevad seal ka ettekannetega. Prof Enn Mellikov juhatab veel lisaks konverentsi ühe sektsiooni (Päike-seenergeetika matrisalide uurimine, valmistamine ja kontakteerimine) tööd.

## 4. juunil

Geenitehnoloogia keskuse professor **Erkki Truve** esines ettekandega Harkus EPÜ Eksperimentaalbioloogia Instituudis seminaril "Taimekoekultuurid: uurimine ja rakendused".

## 4. juunil

Doktoritööd kaitses **Ahto Buidas**. Teema on "Graafi struktuuri algebraline käsitlus". Töö juhendaja oli infotehnika teaduskonna professor **Leo Võhandu**.

## TTÜ nõukogus

## 8. juunil

◆ Võeti vastu otsus meetmete kohta doktoritööde tulemuslikkuse parandamiseks. Olukorda doktoritööde kaitsmise osas nimetati murettekitavaks, kuna ajavahemikul 1992-1998 on TTÜ-s kaitstud 29 doktoritööd, sh doktoritööde läbinuid vaid 8. Majandusteadeuse valdkonnas pole kaitstud ühtki doktorikraadi!

Tänu viimasel kahel aastal rakendatud meetmetele on käesoleval aastal kaitstud või esitatud kaitsmiseks 9 doktoritööd ja aasta lõpuks on loota veel samapalju kaitsmisi. Nõukogu märkis ära puudujäägid ja kavandas vahendid olukorra parandamiseks. Otsuses märgiti, et TTÜ akadeemilise personali taastootmise ja Eesti ühiskonna ning majanduse arengu vajaduste rahuldamise seisukohalt on vajalik, et TTÜ-s kaitstaks vähemalt 50 doktoritööd aastas.

◆ Võeti kokku nõukogu komisjonide tehtud analüüsid aastatel 1991-1998 TTÜ-s läbi viidud reformide tulemuste kohta. Komisjonide materjalid on kättesaadavad arvutis TTÜ leheküljel, et ka laiemalt oleks võimalik arvamust avaldada ja ettepanekuid teha.

Nõukogu pidas analüüsi kordaläinuks ja soovitas arengukava koostamisel selle tulemusi arvesse võtta. Ülikooli tegevusvaldkondades toimuva kohta soovitati analüüsi ja hindamisi regulaarselt korraldada ning tulemusi igal aastal nõukogus arutada.

◆ Valiti ära viis professorit:

◆ ehitusmaterjalide õppetooli professori kohale sama õppetooli dotsent **Lembi-Merike Raado** (29 poolt- ja 9 vastuhäält),

◆ kõrgepingetehnika õppetooli professori kohale elektroenergeetika

instituudi vanemteadur **Olev Liik** (35 poolthäälega),

◆ filosoofia õppetooli professori kohale Eesti Entsiüklopeediakirjastuse AS peatoimetaja **Ülo Kaevats** (30 poolt- ja 5 vastuhäält),

◆ rakendusfüüsika õppetooli professori kohale sama õppetooli professor **Peeter-Enn Kukk** (33 poolt- ja 2 vastuhäält)

◆ autotehnika õppetooli professori kohale valiti sama õppetooli kahest kandideerinud dotsendist **Jüri Lavrentjev** (30 poolt-, 4 vastu- ning 1 erapooletu hääl), **Tavi Nirk** osutus mittevahetuks (poolt 4, vastu 31 häält).

◆ Kuluarvestuse õppetooli professori kohale kandideeris LM Logistika Maja AS juhatuse esimees-tegevjuht **Maire Sarap**, kes ei saanud nõukogu toetust (poolt 4, vastu 31).

◆ Nõukogu selle kevade viimane istung on 22. juunil kell 10.

Arutamisele tulevad katsekoja arenduskava, Üliõpilasküla põhimäärus, nõukogu kodukorra aktualiseerimine ja kinnisvarahalduse professori ametikoha täitmine (kandideerib ehitusökonomika ja -juhtimise õppetooli dotsent **Roode Liias**). Lõpuks annavad nõukogu juhataja ja asejuhataja lühiülevaate õppeaasta jooksul nõukogus toimunud. Nõukogu liikmed võivad avaldada oma arvamust ja teha ettepanekuid nõukogu edasise tegevuse korraldamiseks.

Nõukogu istungist koostas ülevaate nõukogu sekretär

**Viivi Russ**



# 11 riigi lipud noorteadlaste sümposiumil

*The research symposium of young scientists*

*„Actual Problems of Electrical Drives and Industry Automation“*

*Tallinn Technical University,  
May 31 – June 5, 1999*

Elektrijamite ja tööstusautomaatika aktuaalsete probleemide alane noorteadlaste sümposium, mis meie tehnikaulikooli seinte vahel juunikuul esimesel nädalal toimus, oli järjekorras juba teine. Esimene oli täpselt kaks aastat tagasi. Oma avasõnas nägi rektor akadeemik **Olav Aarna** selles võimalikkus traditsiooni sündi.

Istungite auditooriumit oli põhjust kaunistada 11 riigi lippudega:

Leedu, Läti, Maroko, Prantsusmaa, Rumeenia, Saksamaa, Soome, Šveits, Ungari, Venemaa ja Eesti.

Erinevana omaaegsetest ÜTÜ konverentsidest esines üliõpilaste, magistrantide ja doktorantide ees iga päev pikema ettekandega ka üks professoritest. Kohal olid TTÜ audoktor **Tapani Jokinen** Helsingist, **Nikolai Iljinski** Moskvast, **Ulrich Kramer** Bielefeldist, **Ivars Rankis** ja **Leonid Ribickis** Riiast, **Konrad Reichert** Zürichist, **Johannes Steinbrunn** Kempenist ning **Juhan Laugis**, **Tõnu Lehtla** ja **Endel Risthein** meie oma ülikoolist.

Viiel päeval kuulati Tehnikaülikooli peahoone kuuenda korpuse auditooriumis 35 ettekannet, millest enamik oli avaldatud ka sümposiumi avamisel välja jagatud kogumikus. Küllastati TTÜ laboreid ja elektrotehnikatehaseid Keilas, käidi Pärnus ja Lahemaal rabamaal, tutvuti Tallinna vanalinna ja muidugi ka Tehnikaülikooliga.

**Rain Lahtmets**  
elektrijamite ja  
jõuelektronika instituudi  
dotsent



## Fotodel

Ülal : noorteadlased sümposiumil teadusloenguid kuulamas.

All : kaks professorit, kaks tegusat sõpra **Juhan Laugis** (Eesti) ja **Johannes Steinbrunn** (Saksamaa).

Elektrijamite ja jõuelektronika instituudi direktor **Juhan Laugis** on noorteadlaste sümposiumi korraldamise mõtte algataja ja põhiläbiviija. Esialgu on paljude maade noortele sisuka ettevõtmise abil tutvustatud Eestit ja Tallinna Tehnikaülikooli. Edaspidi avaneb tulevastel professoritel ehk võimalusi küllastada ka teisi maid, teisi ülikoole?

Fotod Meida Jalast.

## Eerik Lossmann kaitses doktorikraadi

Tallinna Tehnikaülikoolis tehakse tõsist ja teemadesse mittepühendatutele sageli raskesti arusaadavat teadustööd. Paljud tööd kroonitakse kraadikaitsmisega.

Harva tunneme sügavamalt neid inimesi, kelle tegevuse tulemus on süsteemselt ning terviklikult väitekirjaks kokku kogutud ja avalikule kaitsmisele kraaditaotluseks esitatud. Seda enam väärrib nende tubli töö esiletõstmist.

Raadio- ja sidetehnika instituudi teadur **Eerik Lossmann** kaitses 14. juunil doktoriväitekirja teemal "Signaali kompleksklassifitseerimise algoritmid kolmandat järku statistiliste mudelite baasil". Juhendaja oli raadiotehnika õppetooli juhataja **Ants Meister**. Töö eesmärgiks oli paremini mõista inimese ajus toimuvaid protsesse ja kasutada saadud teadmisi uuringutes ning diagnoosi kujundamisel.

Hästi on teada, et ajutegevust saab elektroentsefalogramme (aju elektrilise aktiivsuse ajaline üleskirjutus) abil peegeldada elektriliste signaalide maailma. Signaalide hilisem töötlemine võimaldab elektroentsefalogrammidest leida need olulised tunnused, mis selgemalt viitavad normaalse ajutegevuse erinevates faasides (uni, erutus jms) esinevatele mitmesugustele kõrvalekalletele - teisiti öeldes haigusele või haigushoogude eelsele seisundile. Selliste tunnuste eristamine on arstidele tõhus abi.

Elektroentsefalogramm on keeruline mürade ja häiretega segatud elektriline signaal. Tema töötlemise teeb erakordseks maskeeritus raskelt kirjeldadavate häirete ja müraga. Lihtsaid lahendusi siin oodata ei ole. Hea signaalitöötluse meetodites orienteerumine on võimaldanud Eerik Lossmannil valida sellised kaasaegsed algoritmid, mis kuuluvad kahtlemata keerukamate ja vähemtuntumate hulka. Hea valik on kindlustanud edu elektroentsefalogrammides peituvate "saladuste" ilmsiks toomisel.

Eerik Lossmanni tööd oponentisid prof **Arunas Lukosevičius** Kaunase Tehnikaülikoolist, prof **Erika Müller** Rostocki Ülikoolist ja prof **Ennu Rüstern** Tallinna Tehnikaülikoolist. Kõik oponentid märkisid, et inimese ajutegevuse uurimisel on astunud veel üks pikk samm edasi.

Eerik Lossmann on meie maja mees. Ta lõpetas 1990. aastal TPI raadioinseneri kutsega ja jäi tollasesse raadiotehnika kateedrisse inseneriks. Noor teadur hakkas huvi tundma keeruliste signaalide töötlemise vastu. Ta oskab oma töid hästi korrastada ja välja valida olulisima. Tal jätkub iseloomu kogutud materjal süsteemselt kokku kirjutada. Nii valmis 1993. aastal magistritöö teemal "Epileptiliste piikide liigitamine". Aastatel 1994-1998 oli Eerik Lossmann raadio- ja sidetehnika instituudi doktorant, külalisteadur Rootsi Lundi Tehnikaülikoolis ja Joensuu Ülikoolis Soomes. Viimases kaitses Eerik Lossmann ka litsentsiaadikraadi tööstusmatemaatika erialal. Sellise kraadi olemasolu meie maja tehnikameeste hulgas on suhteliselt haruldane.



Eerik on väga rahulik ja tagasihoidlik inimene. Tema tegutsemine on peaaegu märkamatu, olgu siis vaja keerukat töölusmeetodit lahti seletada, raadiot või telerit parandada, elektrilist skeemi elustada, mõnest arvuti viperusest ehk koguni imest jagu saada või jalgrattal kummi parandada. Ikka teeb ta kõike läbimõeldult, kiiresti ja tulemusrikkalt. ehk nagu meie ütleme — optimaalselt.

Eerik on tagasihoidlikkusele vaatamata aktiivne ja hakkaja. Ta ei jäta osa võtmata ühestki raadiotehnikute ühisüritusest. Ta on vastutulelik ja tähelepanelik kolleegide ja üliõpilaste suhtes.

Eerikut jätkub ka spordiks. Kolleegideni on ulatunud kuuldused iganeljapäevastest orienteerumisvõistlustest ja tegevusest Tallinna Matkaklubi juhatuses. Jalgrattamatkad on viinud Eeriku nii Rootsi kui ka Soome, unustamata Eestimaad. Paljud matkarühma kaaslased on nautinud Eeriku rahulikku ja teisi arvestavat eessõitja taktikat, tunnevad teda suurepärase tempomeistrina, tajunud tema peent ja mõnusat huumorit, abivalmidust ning otsustusvõimet keerukamates tingimustes. Nii mõnigi on üllatunud, kuuldes Eerikut Soomes soome keeles vestlemas ja piirialadel sujuvalt üle minemas rootsi, inglise või vene keelele.

Eerik Lossmann on ka Tehnikaülikooli raadioklubi juhataja, selle hing ja pühendunud raadioamatöör, kes ei jäta vahele ei võistlusi, ei kokkutulekuid.

Soovime oma kolleegile jätkuvalt kindlat meelt tegutsemiseks nii teaduse kui ka spordi vallas. Soovime talle ka häid ja vastuvõtlikke üliõpilasi tulevikus. Eeriku rikkalikust teadmiste ja kogemuste pagasist jagub ka neile.

Edu ja õnne tulevikus!

**Kolleegid raadio- ja sidetehnika instituudist**

**Vilistlaskogu****Pärnu ja Tehnikaülikooli  
koostööleping**

Pärnu Linnavalitsus (esindaja linnapea **Vello Järvesalu**), Pärnu Maavalitsus (esindaja maavanem **Toomas Kivimägi**) ja Tallinna Tehnikaülikool (esindaja rektor **Olav Aarna**) sõlmisid 2. juunil vastastikuse koostöölepingu.

Osapooled korraldavad vastavalt lepingule arendus- ja teadustegevust Pärnu linnale ja maakonnale olulistes küsimustes, viivad läbi ühiseid teabepäevi, konsultatsioone, kursusi ja seminare, peavad ümarlauadiskussioone, käsitlemaks regionaalarengu teadustehnilisi, sotsiaalseid, majanduslikke, keskkonnamakaitse jms aspekte.

Vahetatakse omavahel informatsiooni üliõpilaste praktika sooritamise soovide ja võimaluste kohta Pärnu kandis.

Tehnikaülikool aitab kaasa Pärnu tehnika- ja majanduslasel taseme- ning täienduskoolituse arendamisele, tutvustab linna- ja maakonnajuhtidele oma õppekavasid ja õppekorraldust.

Pärnu(maa) juhtkond sõlmib vajadusel TTÜga kokkuleppeid õppekohtade moodustamiseks, lähtudes linna ja maakonna huvidest.

Pärnu linn ja maakond asutavad TTÜ üliõpilastele kaks stipendiumi. Koostöölepingu täitmiseks määravad mõlemad pooled kontaktisikud. Leping kehtib viis aastat.

Lepingu allakirjutamisel viibis Pärnus elavaid Tehnikaülikooli vilistlasi, teiste seas ka Pärnu linnavolikogu esimees **Märt Mere**.

**Stipendiumi konkurss**

TTÜ Vilistlaskogu kuulutab välja stipendiumi konkursi. Stipendiumi eesmärgiks on toetada hea õppeedukuse ja aktiivse eluhoiakuga üliõpilasi ning tihendada vilistlaskogu ja üliõpilaskonna sidemeid.

Välja antakse kaks stipendiumi. Ühe stipendiumi suurus on

**10 000 krooni.**

Stipendium määratakse TTÜ bakalaureuseõppe kolmanda või neljanda aasta üliõpilasele, kelle kahe viimase semestri kaalutud keskhinne on reeglina mitte madalam kui 4,0.

Stipendiumile kandideerijatel palume esitada TTÜ Vilistlaskogu juhatusse (IV korpus, ruum 108)

**10. juuliks** järgmised dokumendid:

- ♦ taotlus
- ♦ *curriculum vitae*
- ♦ õpingutulemuste väljatrükk
- ♦ eriala instituudi soovituskiri

Stipendiumi saaja selgub 17. augustiks 1999.

**Täiendav info**

telefonil 6 20 34 98

e-mail [marearu@edu.ttu.ee](mailto:marearu@edu.ttu.ee)

**Lehekülje koostas  
Vilistlaskogu ja Arengufondi tegevdirektor  
Mare Aru**

**Vilistlaskogu üliõpilasstipendiumi  
statuut**

1. Tallinna Tehnikaülikooli Vilistlaskogu juhatus, soovides
  - ♦ toetada silmapaistva õppeedukuse ja aktiivse eluhoiakuga üliõpilasi
  - ♦ tihendada TTÜ Vilistlaskogu ja üliõpilaskonna sidemeidasutas oma 18. augusti 1998 koosoleku otsusega TTÜ Vilistlaskogu üliõpilasstipendiumi (edaspidi stipendium).
2. Stipendium määratakse üks kord aastas vähemalt kahele TTÜ bakalaureuseõppe kolmanda või neljanda aasta üliõpilasele.
3. Ühe stipendiumi suurus on 10 000 krooni
4. Stipendiumi taotlemine ja määramine toimub avaliku konkursi korras. Konkurss kuulutatakse välja vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes, ajalehes "Tehnikaülikool" ning TTÜ ja TTÜ Vilistlaskogu interneti kodulehekülgedel.
5. Stipendiumi taotlemiseks tuleb üliõpilasel esitada TTÜ Vilistlaskogu juhatusse
  - ♦ taotlus
  - ♦ *curriculum vitae*
  - ♦ õpingutulemuste väljatrükk
  - ♦ soovituskiri eriala instituudilt
6. Stipendiumi taotlemiseks peavad üliõpilase poolt olema täidetud alljärgnevad tingimused:
  - ♦ kahe viimase semestri kaalutud keskhinne reeglina mitte madalam kui 4,0
  - ♦ aktiivsus väljaspool õppetegevust
7. Stipendiumi taotluste esitamise tähtaeg on 10. juuli.
8. Stipendiumi määrab TTÜ Vilistlaskogu juhatus, kes teeb stipendiumi saajad teatavaks uue õppeaasta alguseks.
9. TTÜ Vilistlaskogu juhatuses või teda asendav juhatus liige annab TTÜ immatrikulatsioonaktusel stipendiumi saajale tunnistuse stipendiumi määramise kohta.



## Teated

## 6.-10. juunil

Sakala keskuses XI rahvusvaheline Põhja- ja Baltimaade Biomeditsiinitehnika konverents. Osales 250 esinejat ning osavõtjat 35 riigist üle maailma. Korraldajaks oli TTÜ Biomeditsiinitehnika keskus ja Eesti Biomeditsiinitehnika ja Meditsiinifüüsika Ühing.

## 7. juunil

Majandusarvestuse instituudi lektor **Paul Tammert** pidas avaliku loengu teemal "Maksud – olla või mitte olla?".

## 7. juunil

pidas koosoleku ülikooli ajalehe kolleegium eesotsas prorektor **Tiit Kapsiga**. Kolleegiumisse kuuluvad veel talitusejuhataja **Aime Pihl**, psühholoogiaprofessor **Mare Teichmann**, kultuuritegelane **Olavi Pihlamägi**, tehnikaajaloolane **Vahur Mägi**, ajalehe toimetajad ja üliõpilaskonna esindaja, keda seekord ei tulnud.

Arutati ülikoolielu igakülgse avaldamise võimalikke vorme, päevakaja ja kroonika vahetada ning edasiminekku vajalikke muudatusi, eeskätt suhtumises avaldatavasse reklaami. Sügisel jätkatakse põhjalikumalt lehe uue arengukavaga.

## 8. juunil

Ehitustootluse instituudi osalusel toimus Kundas AS-is Nordic Tsement seminar teemal "Tsementide kvaliteet ja tsemendialased uuringud". TTÜ poolt esinesid ettekannetega **Toomas Laur**, **Lembi Raadio** ja **Artur Hain**.

## 9. juunil

kaitses doktoriväitekirja **Roberto Carmona Davila** (Mehhiko) teemal "Some Contributions to the Quality Control in Motor Car Industry". Juhendajad prof **Andres Kiltam** ja prof **Rein Laaneots**.

## 9. juunil

**Harri Annuka** doktorieksam "Characterization and application of tic-based iron alloys bonded cermets". Juhendaja prof **Jakob Kübarsepp**.

## 10. juunil

Keemia- ja keskkonnakaitse tehnoloogia õppesuuna doktorant **Ruth Kuldvee** kaitses analüütilise keemia õppetooli juures doktoritööd "Proovi computeriseeritud sisestamine ionkromatograafias ja kapillaarelektroforeesis". Juhendaja prof **Mihkel Kaljurand**.

## 10. juunil

korraldas FEMIRC Haridusministeeriumi saalis infopäeva teemal "Inimpotentsiaali arendamine ja sotsiaalmajandusliku teadmusbaasi parandamine".

Peaettekandega esines **Graham Wilkie** Euroopa Komisjonist ning Eesti-poolseid tingimusi tutvustas programmi sinne koordinaator **Rene Tõnnisson**. Tutvustati **Marie Curie** stipendiumide süsteemi, teadlaste koolitusvõrke, kõrgetasemelisi teaduskonverentse, juurdepääsu teaduse infrastruktuuridele ja sotsiaalmajandusliku teadmusbaasi parandamist.

Lühidalt tutvustati ka programmi ülejäänud

tegevusvaldkondi: "Teadlikkuse tõstmine teaduse ja tehnoloogiate rolli osas ühiskonnas", "Toetus teadus- ja tehnoloogiapoliitika arengule Euroopas" ning "Teadusauhinnad". Täpsem informatsioon tel 27/300 329 **Kristina Kallas**.

## 13.-18. juunil

IUMRS rahvusvahelisel konverentsil "Kaasaja materjalid" Pekingis esineb ettekandega ja on ka ühe sektsiooni juhataja materjalitehnika instituudi direktor professor **Prilt Kulu**.

## 13.-15. juunil

hotellis "Olümpia" TTÜ Innovatsioonikeskuse korraldatud rahvusvaheline konverents "Baltic Dynamics '99". Ettekannetega esinevad teiste hulgas **Toomas Rang**, **Raivo Tamkivi**, **Raivo Vilu**, **Rein Küttner** ja **Jüri Tanner**. Avatud on virtuaalnäitus (vt interneti aadressil <http://web.ee/virtual/>), kus on esindatud rida TTÜst pärinevaid väikefirmasid.

## 14.-15. juunil

osaleb rektor **Olav Aarna** Põhjamaade Tehnikaülikoolide Rektorete Nõukogu (NORTEK) aastakonverentsil Reykjavíkis ja esineb ettekandega Baltimaade ning Rootsi tehnikaülikoolide konsortsiumi BALTECH tegevusest ja laienemisperspektiividest.

## 14.-15. juunil

Viibib prorektor **Rein Küttner** Haridusministeeriumi esindajana Hamburgis rahvusvahelisel konverentsil "Forward thinking". Arutlusele tulevad hariduse ja teaduse võtmeküsimused.

## 15.-16. juunil

viibib kantsler **Jüri Tanner** Eesti Väliskaubanduse Liidu delegatsiooni koosseisus Hamburgis. Kantsler peab ettekande "Eesti ekspordi potentsiaalid".

## 16.-19. juunil

osaleb prorektor **Rein Küttner** Taanis Roskildes Balti mere riikide ülikoolide rektorete seitsmendal konverentsil. Teemaks on seekord "Ülikoolid infoühiskonnas".

## 17.-18. juunil

Materjalitehnika instituudi vanemteadur **Aleksel Tümanok** ja professor **Prilt Kulu** osalevad ettekannetega IV rahvusvahelisel konverentsil ja näitusel "Metallide korduvkasutus" Viinis.

## 17. juunil

Avaliku loengu peab kinnisvarahalduse professori kohale kandideerija **Roode Liias**. Teema on "Kinnisvarahalduse professionaalsuse arendamisest". Loeng toimub kell 14 ruumis III 215.

## 20.- 24. juunil

Vancouveris Kanadas toimub rahvusvaheline pulbermetallurgia ja pulbermaterjalide konverents PM2 TEC'99. Kaks ettekannet professor **Jakob Kübarsepalt** (esiteks kaasautor **H. Reshetnyak**) – "Kõvasulamite ja kermiste kulumine adhesiooni prevaleerimise tingimustes" ja (teiseks kaasautorid: vanemteadur **Jüri Pirsu**, teadur **Mart Viljus**) "TiC-NiMo kermiste erosioon korrodeerivates keskkondades".

## 21. juunil

Kell 16.00 TTÜ muuseumis Raja 15 (Arvutuskeskuses) Corp! Väinla standi avamine. Täpsem info tel 620 3593.

## 25.-27. juunil

Vilniuses Baltimaade üliõpilaste laulu- ja tantsupidu Gaudeamus. Osa võtavad kõik TTÜ üliõpilaste taidluskollektiivid.

## 27.-28. juunil

Tallinnas TTÜ tootmistehnika õppetooli professori **Jüri Papsteli** eestvedamisel Kesk-Euroopa Ülikoolide Alalise Komitee võrgu loomise istung doktorioõppe läbiviimiseks neis ülikoolides.

## 28. juunil

Teaduskonverents kunagise TPI direktori asetäitja, keemia-mäeteaduskonna dekaani ning kauaaegse mäekateedri juhataja dotsent **Ludvig Kalmani** 100. sünniaastapäeva tähistamiseks. Ettekannetega esinevad **L. Ulbopuu**, **E. Vaher**, **G. Paalme**, **Ü. Tambet**, **V. Lauringson**, **A. Toomik**, **I. Valgma**, **O. Nikitín**. Energeetikateaduskonna hoones Kopli 82 algusega kell 11.00.

## 30. juunil

kaitses keemiatehnika õppesuuna endine doktorant **Külliki Varvas** doktoritööd teemal "Arahidoonhappe ensümaatilise oksüdatsioon korallis *Gersemia fruticosa*".

## 5.-6. juulil

viibib Eestis Saksamaa haridus- ja teadusministeeriumi kõrgetasemeline delegatsioon. Kõne alla tulevad muuhulgas ka Eesti ja Saksa haridus- ja teadusasutuste koostöövõimalused. 6. juuli veedab delegatsioon terveni Tallinna Tehnikaülikoolis.

## 7.-10. juulil

Rektor **Olav Aarna** osaleb rahvusvahelise organisatsiooni European Access Network, mille president ta on, aastakonverentsil Malτας. Malta ülikoolis peetava konverentsi põhiteemaks on "Kuidas muuta ülikooli sisekultuurilist õhustikku?".

## 16.-18. juulil

Eesti esimesed üliõpilassuvepäevad, millega soovitakse tihendada erinevate koolide üliõpilaste omavahelisi sidemeid sportlike mängude ja ühise lustliku ajaviitmise abil. Suvepäevad on Laulasmaal, kaasa võtta teik. Osavõtt tasuta, toilitustamine tasuline. TTÜ võistkondi registreerib TTÜ Üliõpilasesindus kuni 18. juunini (tty-voistkonnad@egroups.com **Aivar Hannolainen** tel 252 85 132).

Lisainfot leiab ka peamaja ja ühiselamute stendideilt! Ürituse korraldajaks on MTÜ Noorteklubi "Seitse pead" (tel 256 621 767, 25 284 404, ylsuvep@yahoo.com).

!  
**Õppeaasta viimane ajaleht  
lõpetajate nimekirjadega  
16. juunil.**

**Kasutame suve, kohtume sügisel.**